

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMAS

1996 m. rugpjūčio 22 d. Nr. I-1508
Vilnius

Nauja įstatymo redakcija:

Nr. [VIII-1298](#), 1999 07 07, Žin., 1999, Nr. 66-2117 (1999 07 30)

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja santykius, susijusius su valstybės skola ir valstybės reikalavimo teise į skolininkus ir skolininkus, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, pagal paskolos sutartis ir sutartis su valstybės garantija arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Valstybės skola** - Lietuvos Respublikos vidaus ir užsienio skolos suma.
2. **Vidaus skola** - Lietuvos Respublikos turinių įsipareigojimų vidaus valiuta pagal paskolos sutartis, sutartis su valstybės garantija arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, pagal kuriuos lėšos gautos, bet dar negrąžintos, materialinės vertybės arba paslaugos yra gautos, bet dar neapmokėtos, taip pat pagal šį įstatymą įsteigtos garantijų institucijos arba draudimo įmonės neįvykdytų įsipareigojimų bankams pagal garantijas ar draudimo sutartis ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų, bet dar neįvykdytų turinių įsipareigojimų suma.
3. **Užsienio skola** - Lietuvos Respublikos turinių įsipareigojimų užsienio valiuta pagal paskolos sutartis, sutartis su valstybės garantija arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, pagal kuriuos lėšos gautos, bet dar negrąžintos, materialinės vertybės arba paslaugos yra gautos, bet dar neapmokėtos, taip pat pagal šį įstatymą įsteigtos garantijų institucijos arba draudimo įmonės neįvykdytų įsipareigojimų bankams pagal garantijas ar draudimo sutartis ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų, bet dar neįvykdytų turinių įsipareigojimų suma.
4. **Vidaus kreditoriai** - Lietuvos Respublikos juridiniai ar fiziniai asmenys arba įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, paskolinę lėšų pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.
5. **Užsienio kreditoriai** - užsienio valstybės, tarptautinės finansinės organizacijos, užsienio bankai, kiti juridiniai arba fiziniai asmenys, paskolinę lėšų pagal paskolų sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.
6. **Užsienio paskola** - piniginių lėšos, materialinės vertybės arba paslaugos, valstybės vardu gautos iš vidaus arba užsienio kreditorių pagal paskolos sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus ir grąžinamos užsienio valiuta.
7. **Vidaus paskola** - piniginių lėšos, materialinės vertybės arba paslaugos, valstybės vardu gautos iš vidaus arba užsienio kreditorių pagal paskolos sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus ir grąžinamos vidaus valiuta.
8. **Paskola su valstybės garantija** - piniginių lėšos, materialinės vertybės arba paslaugos, gautos Lietuvos Respublikos juridinio ar fizinio asmens arba įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, iš vidaus arba užsienio kreditorių pagal paskolos sutartis arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, kurių sąlygų įvykdymą garantuoja valstybė.
9. **Valstybės garantija** - Lietuvos Respublikos turinis įsipareigojimas grąžinti visą skolą arba jos dalį ir apmokėti kitas su skola susijusias išlaidas vidaus arba užsienio kreditoriui už skolininką, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, jeigu šis neįvykdo arba įvykdo ne visus paskolos sutartyje arba kituose įsipareigojamuosiuose skolos dokumentuose numatytus įsipareigojimus.
10. **Valstybės garantija už garantijų institucijos arba draudimo įmonės įsipareigojimus pagal garantijas ar draudimo sutartis** - Lietuvos Respublikos turinis įsipareigojimas įvykdyti garantijų institucijos arba draudimo įmonės, už kurios įsipareigojimų pagal garantijas ar draudimo sutartis įvykdymą garantuoja valstybė, įsipareigojimus bankams, jeigu garantijos institucija arba

draudimo įmonė neįvykdo arba įvykdo ne visus garantijose ar draudimo sutartyse numatytus įsipareigojimus.

11. **Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai** - Lietuvos Respublikos vardu Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleidžiami skoliniai įsipareigojimai, galintys būti antrinės vertybinių popierių apyvartos objektu, jeigu emisijos sąlygos nenustato ko kita.

12. **Skolininkas** - Lietuvos Respublikos juridinis ar fizinis asmuo arba įmonė, neturinti juridinio asmens teisių, pagal pasirašytą sutartį su valstybe arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gavę paskolą ir įsipareigoję valstybei dėl jos naudojimo ir grąžinimo.

13. **Skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė**, - Lietuvos Respublikos juridinis ar fizinis asmuo arba įmonė, neturinti juridinio asmens teisių, gavę paskolą pagal pasirašytą sutartį su vidaus arba užsienio kreditoriumi arba pagal kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, kurių sąlygų įvykdymą garantuoja valstybė.

14. **Garantijų institucija arba draudimo įmonė, už kurios įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė**, - Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigtas juridinis asmuo, kuris užtikrina bankams pagal garantijos ar draudimo sutartis juridiniams asmenims, įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, fiziniams asmenims teikiamų paskolų grąžinimą ir už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė.

15. **Vidaus valiuta** - litas, Lietuvos Respublikos piniginis vienetas.

16. **Užsienio valiuta** - bet kurios užsienio valstybės arba dviejų ir daugiau užsienio valstybių bendrai naudojama valiuta, įskaitant eurą (Ekonominės ir pinigų sąjungos bendra valiuta) ir SST (Tarptautinis valiutos fondas, speciali skolinimo teisė).

17. **Paskolos valiuta** - užsienio ar vidaus valiuta, kuria skolininkas turi grąžinti paskolą, mokėti palūkanas ir kitas įmokas, numatytas paskolos sutartyje.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

3 straipsnis. Valstybės skolinimosi ir garantijų teikimo pagrindinės nuostatos

1. Sprendimą dėl:

1) valstybės skolos limitų Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu priima Seimas, tvirtindamas metinį valstybės biudžetą arba priimdamas kitus įstatymus;

2) valstybės turtinių įsipareigojimų pripažinimo valstybės vidaus ar užsienio skola Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu priima Seimas. Įstatyme turi būti nurodoma skolos dydis, skolos padengimo terminas ir kitos esminės sąlygos.

2. Vidaus ir užsienio paskolas Lietuvos Respublikos vardu ima bei valstybės garantijas vidaus ir užsienio paskoloms teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybė, laikydamasi Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytų limitų, šio įstatymo 5, 6 ir 7 straipsniuose nustatyta tvarka.

3. Valdant valstybės skolą, Lietuvos Respublikos Vyriausybei atstovauja Finansų ministerija. Ši ministerija Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu ir jos nustatyta tvarka:

1) skolinasi finansinius išteklius vidaus ir užsienio rinkose imdama paskolas, išleisdama Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius bei kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus;

2) nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių parametrus bei išleidimo į apyvartą sąlygas;

3) atlieka operacijas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniais popieriais vidaus ir užsienio rinkose;

4) iš skolintų lėšų finansuoja valstybės programas ir atlieka jų finansinę priežiūrą;

5) sudaro su akcine bendrove Turto banku pavedimo sutartis dėl Finansų ministerijos perduodamų administruoti paskolų ir kitų turtinių įsipareigojimų. Paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, perduodamus akcinei bendrovei Turto bankui, bei jų administravimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė;

6) nurašo šio įstatymo 10⁽¹⁾ straipsnyje nurodytas beviltiškomis pripažintas paskolas arba skolas;

7) atlygintinai perleidžia reikalavimą grąžinti paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus;

8) kai skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, didina įstatinį kapitalą papildomais įnašais, gali įsigyti šių skolininkų akcijų už emisijos kainą,

įskaitydama jų įsiskolinimus valstybei pagal paskolos sutartis, sutartis su valstybės garantija ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

4. Finansų ministerija:

1) tvarko valstybės skolos apskaitą ir atskaitomybę;
2) registruoja visas vidaus ir užsienio paskolas, paskolas su valstybės garantija ir kitus skolinius įsipareigojimus;

3) saugo visų paskolų sutarčių ir visų valstybės garantijų dokumentų originalus;

4) apibendrina ir planuoja paskolų poreikį, rengia skolinimosi programų projektus;

5) pasibaigus biudžetiniams metams, skolų likučius derina su kreditoriais.

5. Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus:

1) kontroliuoja paskolų išdavimą, grąžinimą, naudojimą ir kitų finansinių įsipareigojimų, susijusių su paskolomis, vykdymą;

2) analizuoja skolininkų arba skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, finansinę būklę;

3) grupuoja paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, apskaičiuoja specialiųjų atidėjinių poreikį galimiems suteiktų paskolų ir paskolų su valstybės garantija nuostoliams dengti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas specialiųjų atidėjinių abejotinoms paskoloms normas ir Finansų ministerijos patvirtintas iš vidaus ir užsienio paskolų lėšų suteiktų paskolų ir paskolų su valstybės garantija grupavimo taisykles;

4) turi teisę Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytais sąlygomis ir tvarka peržiūrėti paskolos arba skolos grąžinimo sąlygas ir pasirašyti su skolininku arba skolininku, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, paskolos sąlygų pakeitimo sutartį arba skolos grąžinimo sutartį, jeigu ekonominiu požiūriu išieškoti negrąžintas sumas iš skolininkų sąskaitų bankų įstaigose ar turto yra netikslinga.

6. Su užsienio ir vidaus paskolų tvarkymu susijusios išlaidos bei pajamos, gautos iš skolininkų pagal sutartinius įsipareigojimus, sankcijas, taip pat gautos atlygintinai perleidus reikalavimą grąžinti paskolas arba skolas bei kitus turtinius įsipareigojimus, turi būti įtraukiamos į valstybės biudžetą.

7. Visiems iš šio įstatymo reguliuojamų santykių kylantiems valstybės turtiniams įsipareigojimams vykdyti naudojami visi galimi valstybės pajamų šaltiniai, tarp jų ir nauji valstybės turtiniai įsipareigojimai.

8. Valstybės skola gali būti išreikšta paskolų sutartimis, valstybės garantijomis, vertybiniais popieriais ir kitais įsipareigojamaisiais skolos dokumentais.

9. Esamas ir būsimas valstybės turtas negali būti įkeistas kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė.

10. Lietuvos banko aukso ir užsienio valiutos rezervai negali būti įkeisti kaip valstybės turtinių įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė.

11. Lietuvos Respublikos Vyriausybė paskolų lėšas gali naudoti tik šiame įstatyme nurodytiems tikslams.

12. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę iš užsienio arba vidaus paskolų lėšų teikti paskolas Lietuvos Respublikos juridiniams ar fiziniams asmenims arba įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, jeigu nėra kitaip numatyta paskolų sutartyse. Paskolos sutartis su skolininkais pasirašo finansų ministras arba jo įgaliotas finansų viceministras.

13. Paskolų iš vidaus ir užsienio paskolų lėšų ir valstybės garantijų teikimo bei suteiktų paskolų grąžinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

14. Visi skolininkai arba skolininkai, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, privalo laiku grąžinti paskolą arba skolą, mokėti palūkanas ir vykdyti kitus sutartyje numatytus įsipareigojimus paskolos valiuta.

15. Skolininkai arba skolininkai, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, išskyrus komercinius bankus ir savivaldybes, iki visiško turtinių įsipareigojimų įvykdymo be Finansų ministerijos arba akcinės bendrovės Turto banko, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, raštiško leidimo ir nesuderinę sąlygų šiems veiksmams atlikti neturi teisės:

1) reorganizuoti įmonės;

2) mažinti įstatinio kapitalo;

3) parduoti ar kitaip perleisti, išnuomoti, įkeisti ilgalaikio turto;

4) laiduoti ar garantuoti savo turtu kitų subjektų prievolių įvykdymo;

- 5) teikti paskolų (išskyrus vartojimo kreditą);
- 6) investuoti turto į kitus ūkio subjektus;
- 7) prisiimti naujų turtinių įsipareigojimų pagal paskolos sutartis ar kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

4 straipsnis. Valstybės skolinimosi ir valstybės garantijų suteikimo tikslai

Vyriausybė Lietuvos Respublikos vardu gali imti paskolas ir teikti valstybės garantijas dėl paskolų, naudojamų šiems tikslams:

- 1) valstybės biudžeto deficitui finansuoti bei Valstybės išdo pinigų srautams subalansuoti;
- 2) valstybės investicijoms finansuoti;
- 3) išlaidoms, susijusioms su valstybės skola, apmokėti ir valstybės skolai dengti;
- 4) valstybės fondų skoliniam įsipareigojimams dengti bei šių fondų pinigų srautams subalansuoti;
- 5) kitiems tikslams, kai yra atskiras Lietuvos Respublikos įstatymas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1500](#), 1999 12 23, *Žin.*, 1999, Nr. 113-3293 (1999 12 30)

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

5 straipsnis. Užsienio paskola

1. Sprendimą imti didesnę kaip 40 mln. litų užsienio paskolą, išskyrus paskolą valstybės biudžeto deficitui finansuoti, Valstybės išdo pinigų srautams subalansuoti ir kitiems tikslams, numatytiems atitinkamų metų valstybės biudžeto įstatyme, neviršijant Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų limitų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu priima Seimas atskiru įstatymu.

2. Sprendimą imti 40 mln. litų ar mažesnę užsienio paskolą bei užsienio paskolą valstybės biudžeto deficitui finansuoti, Valstybės išdo pinigų srautams subalansuoti ir kitiems tikslams, numatytiems atitinkamų metų valstybės biudžeto įstatyme, neviršijant Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytų limitų, priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

3. Užsienio paskolų sutartys ir kiti įsipareigojamieji skolos dokumentai yra komerciniai susitarimai. Užsienio paskolos sutartį arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus pasirašo finansų ministras. Finansų ministro siūlymu užsienio paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gali pasirašyti kiti valstybės tarnautojai, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu suteikti įgaliojimai.

4. Teisinę išvadą dėl užsienio paskolos arba kitų įsipareigojamųjų skolos dokumentų, taip pat dėl kitų teisinių dokumentų, susijusių su valstybės skolinimusi, pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas teisingumo viceministras.

5. Užsienio paskola paimama, išmokama bei grąžinama per valstybės fiskalinį agentą - Lietuvos banką arba per kitą banką.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [VIII-1500](#), 1999 12 23, *Žin.*, 1999, Nr. 113-3293 (1999 12 30)

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

6 straipsnis. Vidaus paskola

1. Vidaus paskolos sutartį arba kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus pasirašo finansų ministras. Finansų ministro siūlymu vidaus paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus gali pasirašyti kiti valstybės tarnautojai, kuriems Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu suteikti įgaliojimai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniai popieriai, išleidžiami vidaus valiuta, yra įtraukiami į vertybinių popierių apskaitą. Vertybinių popierių apskaita tvarkoma Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų ir akcinės bendrovės Lietuvos centrinių vertybinių popierių depozitoriumo nustatyta tvarka arba pagal reikalavimus, nustatytus atsiskaitymams už vertybinius popierius per tarptautines atsiskaitymų sistemas.

3. Finansų ministerija turi teisę įstatymų nustatyta tvarka pasirinkti fiskalinį agentą Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinių popierių išleidimo į apyvartą operacijoms vykdyti. Finansų ministerijai sutikus, fiskalinis agentas gali nustatyti šių operacijų vykdymo tvarką.

4. Vidaus paskolos teikimo ir grąžinimo tvarką bei institucijų, dalyvaujančių šiame procese, funkcijas ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

5. Vidaus paskolų, išreikštų Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybiniais popieriais, išleidimo ir apyvartos tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

7 straipsnis. Paskola su valstybės garantija

1. Sprendimus suteikti valstybės garantiją dėl vidaus ar užsienio kreditoriaus pagal sutartį teikiamos paskolos, kuri yra didesnė kaip 40 mln. litų, priima Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu.

2. Sprendimus suteikti valstybės garantiją dėl vidaus ar užsienio kreditoriaus pagal sutartį teikiamos paskolos, kuri yra 40 mln. litų ar mažesnė, priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto įstatymu arba kitais įstatymais.

3. Valstybės garantiją pasirašo finansų ministras, o teisinę išvadą dėl suteiktos garantijos kreditoriaus pageidavimu pasirašo teisingumo ministras arba jo įgaliotas teisingumo viceministras.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

8 straipsnis. Garantijų institucijų arba draudimo įmonių steigimas ir valstybės garantija už garantijų institucijų arba draudimo įmonių įsipareigojimus pagal garantijos arba draudimo sutartis

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę steigti garantijų institucijas arba draudimo įmones, kurios užtikrintų bankams pagal garantijos ir draudimo sutartis juridiniams asmenims, įmonėms, neturinčioms juridinio asmens teisių, fiziniams asmenims teikiamų paskolų grąžinimą, jei tam tikroms programoms įgyvendinti yra numatytos lėšos tų metų valstybės biudžete ar kituose valstybės fonduose. Draudimo įmonės steigiamos bei jų įstatai tvirtinami vadovaujantis Lietuvos Respublikos draudimo įstatymu.

2. Sprendimą suteikti valstybės garantiją už garantijų institucijos arba draudimo įmonės įsipareigojimus bankams pagal garantijas ar draudimo sutartis priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Lietuvos Respublikos Vyriausybės suteiktų valstybės garantijų už šiuos garantijų institucijų ar draudimo įmonių įsipareigojimus suma negali viršyti atitinkamų metų valstybės biudžete nustatyto limitu.

3. Garantijų institucijos arba draudimo įmonės garantijas ar draudimo sutartis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka pasirašo garantijų institucijos arba draudimo įmonės vadovas. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įsteigtų garantijų institucijų ar draudimo įmonių įsipareigojimai bankams pagal garantijas ar draudimo sutartis prilyginami valstybės garantijai.

4. Garantijų institucija arba draudimo įmonė, įgyvendindama valstybės vykdomas programas, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka nagrinėja juridinių asmenų, įmonių, neturinčių juridinio asmens teisių, ir fizinių asmenų prašymus užtikrinti bankams, kurie teikia jiems paskolas, paskolų grąžinimą, tvarko suteiktų garantijų ir sudarytų draudimo sutarčių apskaitą, kontroliuoja, kaip yra įgyvendinami pateikti verslo planai, ir taiko poveikio priemones garantijų ar draudimo sąlygų nevykdantiems skolininkams.

5. Garantijų institucijos veiklos priežiūrą atlieka ir šios institucijos atskaitomybę nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Draudimo įmonės veiklos priežiūra atliekama Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

7. Garantijų institucija arba draudimo įmonė privalo ne vėliau kaip per 3 mėnesius po finansinių metų pabaigos taip pat pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei metinę finansinę atskaitomybę kartu su audito išvada.

8. Jeigu garantijų institucijos arba draudimo įmonės nuostoliai pasiekia ketvirtį įstatinio kapitalo dydžio, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi sustabdyti naujų garantijų teikimą ir draudimo sutarčių sudarymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

9 straipsnis. Skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, finansinės veiklos kontrolė

1. Skolininkai ir skolininkai, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, išskyrus biudžetines įstaigas ir savivaldybes, privalo pateikti:

1) Finansų ministerijai – auditoriaus išvadą ir kitus Vyriausybės nustatytus dokumentus prieš gaudami paskolą;

2) Finansų ministerijai arba akcinei bendrovei Turto bankui, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, – metinės ūkinės ir finansinės veiklos ataskaitą, metinės veiklos disponavimo paskola laikotarpiu auditoriaus išvadą, kito laikotarpio auditoriaus išvadą Finansų ministerijos arba akcinės bendrovės Turto banko iniciatyva, taip pat informaciją apie esamas ir atidaromas naujas sąskaitas bankuose, bankų sąskaitų ir kitų rekvizitų, nurodytų sutartyse, pasikeitimus.

2. Audito paslaugos apmokamos iš skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, lėšų.

3. Teisės aktų nustatyta tvarka valstybės ir savivaldybių kontrolės institucijos ir įstaigos (toliau – kontrolės institucijos ir įstaigos) tikrina skolininkų ir skolininkų, už kurių įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, ūkinę ir finansinę būklę, taip pat iš užsienio ir vidaus paskolų lėšų teikiamų paskolų ir valstybės garantijų suteikimą, paskolų naudojimą pagal tikslinę paskirtį ir grąžinimą.

4. Skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, privalo pateikti Finansų ministerijai arba akcinei bendrovei Turto bankui, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, audito įmonėms, kontrolės institucijoms ir įstaigoms jų reikalaujamus dokumentus jų nustatytais terminais, išskyrus dokumentus, kurių pateikimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, *Žin.*, 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

10 straipsnis. Sankcijos

1. Už pavėluotą paskolos ar skolos grąžinimo sutartyse nustatytų turtinių įsipareigojimų vykdymą šiose sutartyse nustatomi delspinigiai už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigių dydis skaičiuojamas vidutinę praėjusio kalendorinio ketvirčio metinę palūkanų normą, mokamą už ne ilgiau kaip vieneriems metams aukciono būdu išleistus Lietuvos Respublikos Vyriausybės vertybinius popierius litais, padalijus iš 365. Taip pat sutartyse gali būti numatoma, kad delspinigiai gali būti padidinti šioje dalyje nurodytą vidutinę metinę palūkanų normą padidinus iki 10 procentinių punktų ir gautą skaičių padalijus iš 365. Kai Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus administruoja akcinė bendrovė Turto bankas, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę atleisti skolininką nuo apskaičiuotų, bet nesumokėtų delspinigių už laiku negrąžintas paskolas arba skolas ir nesumokėtas palūkanas mokėjimo arba sustabdyti delspinigių skaičiavimą skolininkams.

2. Finansų ministerija turi teisę išieškoti iš skolininko laiku negrąžintą paskolą arba skolą ar jos dalį, nesumokėtas palūkanas, delspinigius arba kitas sutartyse numatytas įmokas bei valstybės išlaidas, patirtas dėl skolininko turtinių įsipareigojimų neįvykdymo. Jeigu skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, nevykdo sutartinių įsipareigojimų ir dėl to valstybei, kaip garantui, tenka juos įvykdyti, Finansų ministerija įgyja atgręžtinio reikalavimo teisę išieškoti iš skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, visas tiesiogines ir netiesiogines išlaidas, susijusias su minėtų įsipareigojimų įvykdymu. Finansų ministerijos sprendimai dėl skolos išieškojimo iš skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, perduodami teismo antstoliams vykdyti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

3. Kai akcinė bendrovė Turto bankas administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, ji turi teisę perimti savo nuosavybės skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, arba trečiųjų asmenų turtą, jeigu nepavyko jo realizuoti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso ir (ar) Įmonių bankroto įstatymo nustatyta tvarka, ir jį realizuoti, kad būtų įvykdyti visi skolininkų turtiniai įsipareigojimai, taip pat atlygintos valstybės išlaidos, patirtos dėl skolininkų turtinių įsipareigojimų neįvykdymo.

4. Jeigu skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, laiku nevykdo turtinių įsipareigojimų pagal sutartis arba sumažėja prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonės vertė, Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, gali pareikalauti iš skolininkų pateikti papildomą prievolės įvykdymo užtikrinimo priemonę.

5. Jeigu skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, turto nepakanka šio straipsnio 2 dalyje numatytiems sprendimams įvykdyti, o įsipareigojimai ir toliau nevykdomi, Finansų ministerija arba jos pavedimu akcinė bendrovė Turto bankas turi teisę kreiptis į teismą su pareiškimu dėl bankroto bylos iškėlimo skolininkui arba skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė. Apie savo ketinimus kreiptis į teismą dėl įmonės bankroto bylos iškėlimo Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas raštu praneša skolininkui arba skolininkui, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė. Pranešime nurodomi skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, neįvykdyti įsipareigojimai ir perspėjama, kad jeigu jie nebus įvykdyti per šiame pranešime nurodytą laikotarpį, Finansų ministerija arba akcinė bendrovė Turto bankas kreipsis į teismą dėl bankroto bylos iškėlimo.

6. Skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, laiku nepateikę Finansų ministerijai arba akcinei bendrovei Turto bankui, kai ši bendrovė administruoja Finansų ministerijos perduotas paskolas ir kitus turtinius įsipareigojimus, reikalingų dokumentų (paskolų su valstybės garantija panaudojimo ir grąžinimo ataskaitos Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, taip pat ūkinės ir finansinės veiklos ataskaitos arba kitų su ūkine veikla susijusių dokumentų), suteikę neteisingą informaciją ar be leidimo atlikę veiksmus, kuriems pagal šio įstatymo 3 straipsnio 15 dalį reikalingas Finansų ministerijos ar akcinės bendrovės Turto banko leidimas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

10⁽¹⁾ straipsnis. Paskolų arba skolų pripažinimas beviltiškomis

1. Beviltiška paskola arba skola gali būti pripažinta ta skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, negrąžinta paskola arba skola, jos dalis, taip pat nesumokėtos palūkanos, delspinigiai ir kiti turtiniai įsipareigojimai, kurių neįmanoma arba netikslinga išieškoti dėl šių priežasčių:

1) mirus skolininkui nėra įpėdinių, galinčių atsakyti už jo turtinius įsipareigojimus valstybei; skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, yra likviduotas;

2) skolininkas arba skolininkas, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, sanuojamas valstybės arba kai su šiais skolininkais sudaroma Įmonių bankroto įstatyme nurodyta taikos sutartis, arba kai Įmonių restruktūrizavimo įstatymo nustatyta tvarka yra baigta šių skolininkų restruktūrizavimo byla;

3) jeigu, atlygintinai perleidus reikalavimą grąžinti paskolas arba skolas ir įvykdyti su jomis susijusius kitus turtinius įsipareigojimus, gauta suma mažesnė už paskolą arba skolą, beviltiška pripažįstama likusi negauta paskolos arba skolos dalis;

4) praėjus daugiau kaip vieneriems metams nuo tos dienos, kai buvo pradėti išieškojimo veiksmai, nerasta skolininko arba skolininko, už kurio įsipareigojimų įvykdymą garantuoja valstybė, turto arba rastas turtas yra nelikvidus (neįmanoma jo realizuoti), arba jei rasto turto pakanka tik daliai skolos padengti, beviltiška pripažįstama likusi skolos dalis;

5) išieškojimo išlaidos yra didesnės už paskolą arba skolą.

2. Sprendimą dėl paskolos arba skolos pripažinimo beviltiška Finansų ministerijos siūlymu priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

3. Paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais pagrindais, pasibaigia ir yra nurašoma iš valstybės skolinių įsipareigojimų apskaitos dokumentų.

4. Paskola arba skola, pripažinta beviltiška šio straipsnio 1 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytais pagrindais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka yra revizuojama, tai yra peržiūrimos išieškojimo galimybės, analizuojama skolininkų finansinė būklė, atliekama turto paieška. Nustačius paskolos arba skolos (ar jos dalies) išieškojimo galimybes, išieškoma įstatymų nustatyta tvarka.

5. Paskolų arba skolų, pripažintų beviltiškomis, nurašymo, apskaitos, taip pat revizavimo tvarką ir išieškojimo išlaidų apskaičiavimo metodiką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.“

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

11 straipsnis. Atskaitomybė

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, pasibaigus biudžetiniams metams, kartu su valstybės biudžeto įvykdymo apyskaita privalo pateikti Seimui valstybės skolos ataskaitą. Ataskaitos formą, atitinkančią šio įstatymo ir Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, nustato finansų ministras.

2. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė įvertina Lietuvos Respublikos Vyriausybės parengtą ataskaitą apie valstybės skolą ir kartu su išvada dėl metinės valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos teikia Seimui išvadą dėl valstybės skolos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

12 straipsnis. Įstatymo kai kurių nuostatų galiojimas

Įstatyme vartojama sąvoka „įmonė, neturinti juridinio asmens teisių“ galioja iki Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (Žin., 2000, Nr. 74-2262) įsigaliojimo.

Įstatymas papildytas straipsniu:

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-257](#), 97.06.12, Žin., 1997, Nr. 60-1401 (97.06.27)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR PAPILDYMO 7(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-501](#), 97.11.11, Žin., 1997, Nr. 107-2689 (97.11.26)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2, 3, 7(1), 9, 10 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-751](#), 98.05.19, Žin., 1998, Nr. 51-1398 (98.06.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 2 IR 7(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1078](#), 99.02.11, Žin., 1999, Nr.21-582 (99.03.03)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 4 IR 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1298](#), 1999 07 07, Žin., 1999, Nr. 66-2117 (1999 07 30)

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1500](#), 1999 12 23, Žin., 1999, Nr. 113-3293 (1999 12 30)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO 4, 5 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-258](#), 2001 04 17, Žin., 2001, Nr. 39-1330 (2001 05 09)

VALSTYBĖS SKOLOS ĮSTATYMO PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

*** Pabaiga ***

Redagavo: Aušrinė Trapinskienė (2001 05 14)

autrap@lrs.lt